

Ljungskileortens Hembygdsförening, verksamhetsberättelser 2021, grupper, kommittéer och byalag

Bidragsgruppen

Bidragsgruppen formerades i början av 2020 med syftet att söka ekonomiskt bidrag för upprustningsåtgärder på föreningens kulturbyggnader.

Under 2021 har bidragsgruppen bestått av Arne Bergström, Inge Magnusson, Sören Larsson och Thomas Peterson. Gruppen har avrapporterat regelbundet till föreningens styrelse.

Två ärenden har hanterats under året:

- upprustningen av ränna och damm vid Aröds kvarn samt
- renoveringen av samtliga tak på Lyckorna kvarn.

För åtgärderna vid Aröds kvarn har bidrag beviljats från Gustav VI Adolfs kulturfond och från Länsstyrelsen i Västra Götaland, kulturmiljö. Bidragens storlek (sammanlagt 300 000 kr) bedömdes tillräckliga för att kunna starta förberedelserna, se separat redovisning.

För renoveringen av taken på Lyckorna kvarn blev det avslag på de bidragsansökningar som lämnades in under 2020. Motiveringen från Länsstyrelsen var brist på medel (och där valde föreningen att prioritera ansökan för Aröds kvarn). Ansökan till Boverket uppfyllde inte kraven på delfinansiering från Uddevalla kommun.

Under 2021 har förhandlingar om finansiering genomförts med Uddevalla kommun och en uppgörelse har träffats som innebär att kommunen bekostar allt material samt ställningsbyggnationer, medan hembygdsföreningen upphandlar allt arbete och ansvarar för finansieringen av arbetskostnaden. Detta sker genom att söka bidrag som täcker huvuddelen av kostnaderna. Förnyade ansökningar har därför lämnats in till Boverket och Länsstyrelsen i Västra Götaland, kulturmiljö, och besked förväntas under första halvåret 2022.

Gruppen har varit aktivt arbetande under hela 2021 och träffats vid 8 tillfällen.

Uppskattningsvis har deltagarna i gruppen lagt ned ca 500 timmar på sitt arbete under 2021, varav mötestid ca 100 tim.

/sammanskallande Arne Bergström

Aröds Kvarn

Kommittén för Aröds kvarn har under året bestått av Arne Bergström, Rolf Hermansson (Berg), Bertil Johansson, Ove Natanaelsson, Thomas Klingwall och Greger Olofsson.

En arbetsdag ordnades den 13/7 där hela kommittén deltog. Trädfällning, slyröjning och trimmer-arbete genomfördes. I övrigt har grönyteskötseln gjorts behovsstyrt, på veckobasis under den mest intensiva växtperioden. Detta har i huvudsak utförts av Arne och Eva Bergström samt Åke Strömberg.

Bänkar har varit utställda för besökare under hela säsongen.

Kvarndagen vid Aröds kvarn har även i år ställts in p g a pandemin.

En viktig uppgift för föreningen och kvarnkommittén är att kunna sprida vidare kunskap om kvarnens funktion och om malningen. För att bygga upp kunskap om kvarnens funktion har fem föreningsmedlemmar medverkat i en halvdags utbildning i Kvarnmekanik. Deltog gjorde

Arne Bergström, Thomas Klingwall, Greger Olofsson, Inge Magnusson och Sören Larsson. Utbildningen hölls i webinarieform och arrangerades av Stiftelsen Arbetets Museum i Norrköping. En mycket bra genomförd och givande utbildning med kunniga föreläsare och engagerade deltagare. Del 2 av utbildningen hålls under våren 2022 och får en mer praktisk inriktning på plats i en vattenkvarn.

Nedlagd tid, skötselgruppen inklusive utbildningen: ca 100 tim.

Upprustningsprojektet Aröds Kvarn. Föreningens upprustningsplaner för Aröds kvarn har fortskridit under 2021. Bidrag har sökts och erhållits från Länsstyrelsen i Västra Götaland, Kulturmiljö samt från Konung Gustav VI Adolfs kulturfond, sammanlagt 300 000 kr. Bidragen kan utnyttjas under 2022, och för fortsatt planering och genomförande har en särskild projektgrupp "upprustning Aröds Kvarn" bildats, sammansatt av medlemmar från byggnadskommittén och intern expertis i föreningen.

Under planeringsarbetet har Inge Magnusson, Sören Larsson, Thomas Peterson, Arne Bergström, Gunnar Henningsson och Anders Söderlund ingått i projektgruppen.

Gruppen kommer att förstärkas med deltagare i Aröds kvarnkommitté efter hand som det praktiska utförandet inleds, och förhoppningsvis kan intresserade föreningsmedlemmar även delta i arbetet.

Se även redovisning från byggnadskommittén.

Länsstyrelsens i Västra Götaland vattenvårdsenhet har anmodat föreningen att göra en anmälan om vattenverksamhet. Anmälan är inlämnad och beslut i ärendet väntas under februari 2022. Innan dess är vi förbjudna att påbörja åtgärder.

Nedlagd tid, upprustningsprojekt Aröds kvarn uppskattas till ca 300 tim, varav mötestid ca 100 tim.

/sammankallande Arne Bergström

Bella Vista innegruppen.

Bella Vista innegrupp har under 2021 bestått av Marita Svantesson, Elisabeth Bagge, Karin Torkelsson och Eva-Lena Berglund.

Eftersom vi inte kunde ha några berättarkvällar under våren, på grund av Coronaläget så ordnades i Bella Vista kommittén en Påskmarknad den 27 mars i trädgården på BellaVista, som blev mycket uppskattat och med god försäljning av tunnbröd, bullar, äggost, brynost, lotteri, vi hade också en liten loppis.

Detta blev så uppskattat så vi beslöt att ordna ännu en marknad. Den 29 maj ordnade vi en Vårmarknad som blev lika uppskattad, och även den med god försäljning.

Restriktionerna lättade lite under sommaren så vi bestämde oss för att försöka öppna Bella Vista med försäljning av Kaffe och Våffla i trädgården. Vi provade med att ha öppet 6 lördagar, 3 juli - 14 aug. med mycket gott resultat.

16 aug var det Allsång i trädgården på Lyckorna Torp, där vi i Bella Vista kommittén serverade kaffe och bullar.

25 sept, var det Bredfjällsdagen. Bella Vista kommittén medverkade som vanligt med smakprover av äggost, brynost och tunnbröd.

24 okt, Berättarkväll på Bella Vista med Janne Dahl och Lars Linsten om Båttrafiken på Bohuskusten. Kaffeservering.

14 nov, Berättarkväll på Bella Vista med Olle Arvids om djur och växter i vår natur. Kaffeservering.

4 och 11 dec. hade vi Julmarknad på Bella Vista där vi serverade skinksmörgås, kaffe, pepparkaka och glögg. Det kom många besökare. Ute i trädgården sålde vi hembakat tunnbröd, bullar, äggost och brynost, vi sålde även ett lotteri, en liten loppis hade vi också i trädgården. Allt var mycket uppskattat och gav god försäljning.

/sammankallande Marita Svantesson

Bella Vista Utegruppen.

Gruppen bestod av Kent Axelsson, sammankallande, Ingemar Abrahamsson samt inhoppade för gräsklippning, ansande av buskar och ogräsbekämpning under sommaren, Catherine Westvig och Ingrid Moeschlin.

Underhållet av utemiljön på Bella Vista under våren hjälpte medlemmar i föreningen till med. Under sommaren fanns ett schema för gräsklippning och allmän trädgårdsskötsel. Under hösten förekom ingen av gruppen organiserad skötsel eftersom sammankallande Kent Axelsson avgick i oktober. Däremot hade föreningen en dag för lövräfsning, allmän uppsnygning i trädgården samt bortforslande av trädgårdsavfall då frivilliga krafter ställde upp.

Gruppen arbetar med att hitta ny sammankallande.

/sammankallande Catherine Westvig

Byggnadskommittén

Byggnadskommittén har under året varit sammansatt av Christer Brattvall, Rolf Hermansson, Sören Larsson, Thomas Peterson, Kjell Sällström, Göran Klang samt Inge Magnusson

Vi tackar för gåvor i form av penningbidrag till lekstugan, som vi fått av Bisse Evers, dotter till den förste ägaren och tegelpannor till omläggningen av taket på Vadet som vi fått till skänks av Lars-Erik Johansson.

Karl-Erik Andersson har anlåtats som snickare för de jobb som gjorts på Lyckorna.

Två målardagar har anordnats för våra byggnader på Lyckorna.

Kommittén har löpande haft möten med styrelsen avseende byggnadsrelaterade frågor.

Följande ärenden har behandlats för de olika byggnaderna:

Bella Vista:

Takplåten har lagats och målats med specialfärg. Ljungskile måleri AB, Bohusställningar AB och GM Plåt AB har varit anlåtade. Bidrag från Thordénstiftelsen har erhållits, resterande har bekostats av hembygdsföreningen.

Lyckorna kvarn:

Tillsammans med oss i byggnadskommittén har bidragskommittén tagit fram ett underlag för renovering av taket. Med nyttjanderättsavtal som grund har vi tillsammans med Uddevalla kommun genomfört en besiktning av kvarnen och utarbetat en plan för renovering av taket och delar av byggnaden. Kommunen ansvarar för att uppföra byggställning och leverera

byggmaterial. Hembygdsföreningen ansvarar för att ta fram en entreprenör för byggandet. Två ansökningar om bidrag har utarbetats av bidragskommittén och inlämnats. Arbetet ska startas i augusti 2022 om vi erhåller tillräckligt med bidrag.

Lyckorna torp:

Fönster är lagade och målade. Ytterväggarna är målade. Tillverkning och montering av ett räcke framför torpet har utförts. Fortsatt tillverkning pågår. Förslag till en handikapptalett flyttas till 2022.

Vadet:

Nya läkt och tegelpannor är monterade, nya vindbrädor och takrännor med stuprör monterade. Fönster är lagade. Ytterväggar och fönster målade.

Lekstugan:

Hela stugan renoverad och målad utvändigt.

Kommissionärsskjulet:

Golv utbytt och ytterväggar målade.

Aröds kvarn:

Idélösningar är framtagna tillsammans med oss i byggnadskommittén och presenterade tillsammans med bidragskommittén för markägare, muséet och myndigheter. Vi har erhållit bidrag från två bidragsgivare men vi får avvakta beslut från Länsstyrelsens vattenenhet om starttillstånd som är skjutet till minst februari ut.

/ För byggnadskommittén: Inge Magnusson

Dokumentations-/Fotokommittén

Ljungkileortens Hembygdsförening har fått tillgång till flera bildskatter vilka blivit inskannade.

Bemanningen i fotoarkivet har skötts av Ingemar Nordmark och Johannes Johnsson när Bella Vista varit öppet. Välkommet tillskott i Fotokommittén är Anders Krylberg.

Ljungkilekalendern 2022 färdigställdes under hösten. Johannes Johnsson, Anders Krylberg och Ingemar Nordmark hjälptes åt.

Under året har bemanning och träffar i fotokommittén skett så gott det gått på grund av rådande omständigheter, detsamma kommer det förmodligen att bli även 2022

/sammankallande Ingemar Nordmark

Grinneröds Byalag

I byalaget ingår Kerstin Johansson, Göte Natanaelsson, Kenneth Hansson, Birgit Andersson, Kent Axelsson, Niklas Rudolfsson och Ingrid Kennborn.

Byalaget har haft ett fysiskt möte hemma hos Kerstin Johansson, Rinnan den 2 september. I övrigt har kommunikation skett via epost.

Den stora händelsen under året var att vi fick veta att en vindflöjel/väderflöjel från Grinneröds gamla kyrka som revs i mitten på 1850 talet finns på Bohusläns museum. På flaggan står 16/ dvs flaggan är av i 7:an. Eftersom både altarringen och predikstolen i nuvarande kyrkan har datering från 1670 talet är det mycket troligt att det är rätt flöjel och att dateringen är 1670-talet. Byalaget funderar på vad som kan göras. Se vidare i artikel om Kulturarvsvandring i Minnesbilder 2021.

Kristi Himmelfärdsdag samlades en grupp för förmiddags-kaffedrickning vid stora bordet på Grinneröds gravfält. Skyltarna om Grinneröds gravfält sattes upp i somras av Ljungskile församling. Nu planeras för invigning gemensamt Hembygdsföreningen/Grinneröds byalag och Ljungskile församling på Krisiti Himmelfärdsdag den 26 maj 2022.

Lista och inventering av alla företag som funnits i Grinneröds socken har påbörjats. Var och en i byalaget påbörjar nedtecknandet.

Askgravlund på Grinneröds kyrkogård: Flera personer i byalaget har fått frågor från personer som bor i Grinneröd om varför det inte finns en minneslund på Grinneröds kyrkogård. Den 24 maj 2021 skickades ett brev till församlingen om saken. Svar har kommit att brevet kommit fram.

Kulturarvsvandring hölls den 2 augusti. Den 1000 åriga Kungsvägen mellan Kungälv och Norska gränsen följdes mellan stenvalvsbron vid Åsen fram till gården Tön. Vandringen gick vidare till bron från 1901 och tillbaka på väg 167. Berättelserna på denna vandring beskrivs i Minnesbilder 2021.

/För Grinneröds byalag: Ingrid Kennborn

Informationskommittén med Hemsida /Redaktion

Arbetet med att informera och uppdatera vår hemsida via Wordpress har fortsatt, tyvärr har tidigare arbetsgrupp/studiecirkel inte fungerat som tidigare på grund av restriktioner i Corona pandemin.

Mycket fokus på och (utbildning via nätet) i **Hembygdsportalen** där vi parallellt har informerat om evenemang som genomförts. Vi har varje månad sänt ut **nyhetsbrev** till ca 140 prenumeranter för att informera om aktuella händelser. Nyhetsbrevet har även spridits via Facebook och på hemsidan.

Anteckningar från möten i program-kommittén och protokoll från styrelsemöten, som många gånger varit via nätet/telefon, har scannats och är tillgängliga från hemsidan.

Vi har tillgång till programmet "Adobe in Design" och vi använder detta för att själva skapa **Minnesbilder**. Tre årgångar av Minnesbilder 1984, 1986 och 1991 som varit slutsålda har scannats och nytryckts. Redaktionskommittén har varit Ingemar Nordmark och Anna-Clara Olofsson.

Nedlagd tid för Minnesbilder ca till 100 tim.

/sammankallande Anna-Clara Olofsson

Lyckorna Torp och Kvarn samt Vadet

Kommittén består av Arne Bergström, Åke Strömberg, Rickard Nilsson, Eva Bergström, Bo Wålemark, Elisabeth Bagge, Eva-Lena Berglund, Anders Antonsson, Ingrid Kennborn.

Översiktlig ansvarsfördelning: Bosse, Rickard och Åke sköter gräsklippning och röjning utomhus, Eva ansvarar för växter och rabatter, Åke och Arne svarar för allmän skötsel och diversearbete, Ingrid och Anders ansvarar för Vadet, Eva-Lena och Elisabeth håller ordning inomhus. Arne ansvarar även för visning av kvarnen och dess utrustning.

Under 2021 har gruppen arbetat behovsstyrt och individuellt eller i mindre grupper med skötseln på området. Gräsklippning, skötsel av rabatter och arbete med att hålla efter vegetation och sly har varit de dominerande sysslorna. Vedförrådet till Vadet har fyllts på och är uppstaplat i kommissionärsskjulet. Under året har upprustning skett av föreningens

byggnader i området genom byggnadskommitténs försorg. Förnyelse av staketet runt Lyckorna torp pågår.

P g a Coronapandemin så har alla större evenemang vid hembygdsgården ställts in under 2021, förutom en allsångskväll.

Vadet har hyrts ut för brödbakning vid tre tillfällen i november. Sammanlagt deltog 8 personer. Brödkakor och knäckebröd bakades.

Under julperioden har ljusstakar lyst upp fönstren i Vadet, Torpet och i Kvarnen.

Det har inte varit några visningar av kvarnen under året, varken bokade eller spontana.

Kommittémedlemmarna har sammanlagt lagt ner ca 350 timmars ideellt arbete under 2021.

Under året har sanering av förorenad mark gjorts i källaren i Lyckorna kvarn. 1-2 dm av jordgolvet ytlager runt betningsmaskinen har grävts bort, och massorna har transporterats till deponi. En ny provtagning kommer att ske och visar denna på halter under gränsvärdet kommer återfyllning att ske. Arbetet har utförts av OCAB på beställning av Uddevalla kommun.

Utvändigt runt kvarnen har markmiljöundersökningar genomförts för att undersöka föroreningsituationen inom övriga delar av kvarnområdet. Uddevalla kommun har anlitat Relement AB för genomförandet. Provtagning har skett i 13 st uppgrävda provgropar (ca 1 m djupa) runt kvarnbyggnaden. Sedimentprovtagning har skett i ån uppströms och nedströms kvarnen. Något resultat från provtagningarna har ej ännu delgivits föreningen. Återställning av provgroparna har skett på ett nöjaktigt sätt.

/sammankallande Arne Bergström

Museet och Handelsboden.

Gruppen består av Marita Svantesson, Carmen Hergens, Rickard Sjöfelt, Elisabeth Bagge och Åke Strömberg.

27 mars och 29 maj i samband med Vår och Påskmarknaderna på Bella Vista, kunde vi öppna museet med Coronarestriktioner max 2 pers, åt gången.

Senare släpptes det lite på restriktionerna så Lördagarna 3 juli och t.o.m. 14 aug, kunde vi ha öppet för visning.

4 och 11 dec, hade vi Julmarknad ihop med Bella Vista då hade museet öppet för visning och försäljning av böcker, tidskrifter, tunnbröd. Vidare så sålde vi ett Barnlotteri från Tomtens säck, mycket uppskattat.

/sammankallande Marita Svantesson

Natur-och Miljökommittén

Gruppen består av Åke Agneman, Stefan Edman (ej 2022), Mats Jacobsson, Lars-Magnus Olovson, Anders Söderlund, Inger Karlsson (sammankallande).

Enligt tidigare plan har informationstavlorna över Grinneröds gravfält blivit uppsatta i samråd med markägaren, Svenska Kyrkan.

Kommittén har planerat och utarbetat informationstavlorna som ska sättas upp i Tjöstelsröds ekbacke och i Natura 2000 området ovanför Ljungskileskolan där även röjning ska ske i samarbete med kommunen.

Området vid Tjöstelsröds kvarnruin ska synliggöras och huggas ut samt informationstavla sättas upp. Detta arbete har påbörjats i samarbete med kommunen.

Fortsatt arbete med inventering av skyddsvärda träd , väster om E6, har påbörjats. Gruppen

har haft fyra möten. I syfte att få mer kunskap angående skydd av bevarandevärda naturmiljöer, har sakkunniga deltagit i ett möte. I samband med detta informerades Länsstyrelsen om gruppens planer.

/sammankallande Inger Karlsson

Programkommitten.

Programkommitten har haft regelbundna sammankomster, där representanter från övriga kommittéer och byalag deltagit, för att komma med förslag till olika evenemang som sedan presenterades och beslutades av styrelsen.

Eftersom vi fortfarande har en Coronapandemi att anpassa oss efter, så har vi inte kunnat genomföra program som var tänkt. Men en Vårmarknad och en Påskmarknad, samt under sommaren servering av kaffe med våffla har vi genomfört i trädgården på Bella Vista under 6 lördagar.

Även vandringar är genomförda bl.a. Fågelmorgon 13 maj (denna vandring upprepades 9 aug) och några på Bredfjället, en från Södra fjället 5 juli, en från Norra fjället 19 juli, Grinneröds 1000åriga väg 2 aug. Ljungs gamla kyrkogård och nya kyrkogården besöktes 23 aug. På Kulturarvsdagen 11 sept gick vandringen mellan två socknar från Häljeröd i Forshälla till Myren i Resteröd.

Allsång på Lyckorna Torp hölls 16 aug, två Berättarkvällar under hösten och två Julmarknader på Bella Vista genomfördes. Vi hoppas på ett bättre år 2022.

/sammankallande Marita Svantesson.

Restenäs smedja

Vid ett tillfälle, i augusti, tillät covid-rekommendationerna att smedjan visades med smeder i arbete för många besökare. Smedjan var i gång igen på traditionellt sätt som i hundratals år. Föreningens smideskunniga Axel Rydberg och Sören Larsson visade hur det glödande järnet värmdes och formades. Kaffe och saft med dopp serverades av Resteröd byalagets representanter. Axel Rydberg har som åren förut svarat för städning och underhåll av verktygen. Någon mer verksamhet var inte möjlig att genomföra pga pandemin.

/sammankallande Sören Larsson

Resteröds byalag

I byalaget ingår Elisabeth Moberg, Lena Abrahamsson, Kerstin Larsson och Gunilla Hermansson.

Medverkat med fikaförsäljning vid Smed i arbete i Restenäs smedja vid ett tillfälle då restriktioner för Corona så medgavs.

/sammankallande Kerstin Larsson